

VOOR DE LEERKRACHT

Vogels herkennen

Welke vogel is dat?

Vogelbescherming Nederland organiseert de Tuinvogeltelling voor Scholen. Leer de vogels rondom je school kennen, tel hoeveel er zijn en doe mee aan belangrijk onderzoek naar vogels!

Dit werkblad is onderdeel van een reeks werkbladen over vogels rondom school. Kijk op www.tuinvogeltelling.nl/scholen voor alle werkbladen en informatie over de Tuinvogeltelling voor Scholen.

Boerenzwaluw

Zanglijster

KERNDOEL 40 & 41

De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en keren hoe ze functioneren in hun leef omgeving. De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

Instructie

Hoe weet je welke naam bij welke vogel hoort? Door samen met kinderen in je klas goed naar vogels te kijken leer je ze herkennen aan hun grootte, de vorm en aan hun kleuren. Om vogels te leren herkennen is het belangrijk dat je weet hoe de verschillende lichaamsdelen van vogels heten. Er zitten lichaamsdelen bij die mensen ook hebben: rug, nek, kin, keel, buik en borst.

Ook zal je zien dat de mannetjes er soms anders uit zien dan de vrouwtjes en dat sommige vogels er in de winter anders uitzien dan in de zomer.

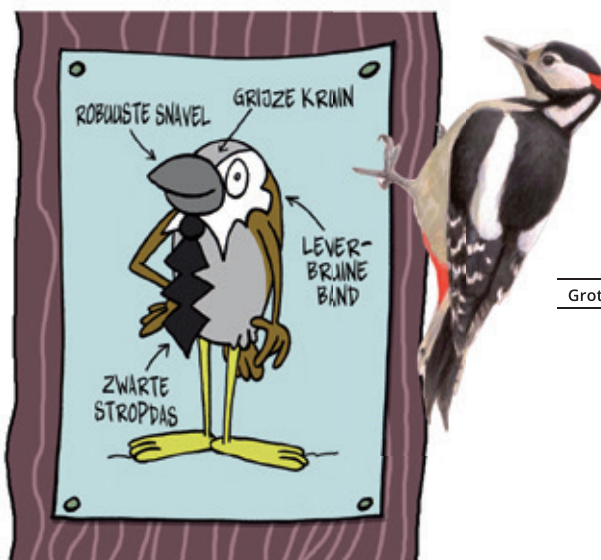
Dit werkblad bestaat uit drie opdrachten: in de eerste opdracht moeten leerlingen de verschillende onderdelen van de vogel benoemen (de goede antwoorden staan hier op het leerkrachtengedeelte), in de tweede opdracht kiezen je leerlingen per groepje zelf een vogel en maken ze daar een herkenningposter van. In de derde opdracht presenteren de groepjes hun herkenningposter aan de rest van de klas.

Doel: Het herkennen van verschillende vogels en de onderdelen van deze vogels.

Tijd: 2 lesuren

Voorbereiding & benodigdheden:

- Eén A3 papier per groep;
- Kleurpotloden;
- Schaar/ lijm;
- Tijdschriften (met vogels);
- Plaatjes van vogels (op www.tuinvogeltelling.nl/scholen vind je handige telformulieren en inleidingen over de vogels om uit te printen);
- Stel groepen van ongeveer 4 leerlingen samen. Laat ze kiezen uit de top-10 tuinvogels. Leg het A3-papier en het beeldmateriaal voor in de klas. De top-10 tuinvogels is te vinden op www.tuinvogeltelling.nl/scholen.
- De app Tuinvogels van Vogelbescherming Nederland is ook handig om te gebruiken. De app is gemaakt voor smartphones (iPhones en Android) maar ook te gebruiken op tablets. Kijk op www.tuinvogeltelling.nl/scholen voor een link naar de app.

Grote Bonte Specht

VOOR DE LEERKRACHT

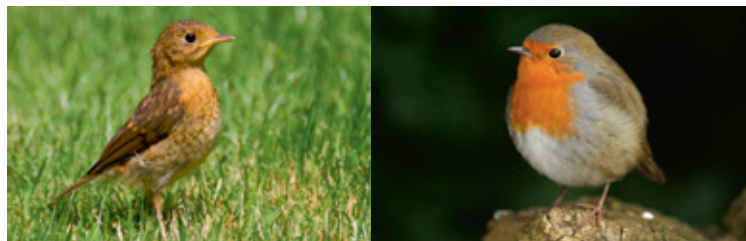
Achtergrondinformatie

Hoe groot is een vogel

Het eerste waarop je bij een onbekende vogel kunt letten is de grootte. De gemakkelijkste manier om te vergelijken is met een vogel die je kent. Zo is een huismus, gemeten van snavel tot staartpunt, 14 cm lang. Een merel 25 cm, dus bijna 2 keer zo groot.

Jonge vogels verenkleed

Jonge vogels hebben eerst nog donsveertjes. Hun jeugdverenkleed lijkt vaak niet op dat van hun ouders. De kleuren zijn dof of hebben een duidelijke camouflage (de kleuren lijken op die van de omgeving). Dit is om ze tegen roofdieren te beschermen. Jonge roodborsten zijn bijvoorbeeld bruin, pas in hun eerste herfst krijgen ze hun mooie rode borstje.

Roodborst, jong

Roodborst, volwassen

Evaluatie

Je kunt 'Vogels herkennen' evalueren door je leerlingen de onderdelen van de vogel te laten benoemen. Vraag naar de ervaring van opdracht 2 en 3. Ging alles goed? Sammen met de klas de grootste verschillen en overeenkomsten tussen de vogels van de posters op.

Velduil

Aanvullende acties

Zomer en winter

Sommige vogels hebben een verschillend winter- en zomerkleed. Vertel over de functie van het verenkleed. Gebruik de termen: paartijd, balts, territorium, opvallen.

Vogels die van verenkleed veranderen zijn onder andere kokmeeuwen en futen.

Kokmeeuw, winter

Kokmeeuw, zomer

Foto's: Arnold Meijer / Blue Robin

Wist je dat...

- ... alle vogels ruïen. Dit betekent dat hun veren worden vervangen door nieuwe.
- ... watervogels zoals eenden en ganzen in één keer de belangrijkste 'vliegveren' vervangen. Ze kunnen dan helemaal niet vliegen en zijn dan kwetsbaar voor roofdieren.
- ... roofvogels heel geleidelijk van veren wisselen, anders kunnen ze geen voedsel meer vangen. Ze ruïen veer voor veer. Bij roofvogels duurt het dus lang voordat hun verenkleed helemaal vernieuwd is.

Slechtvalk

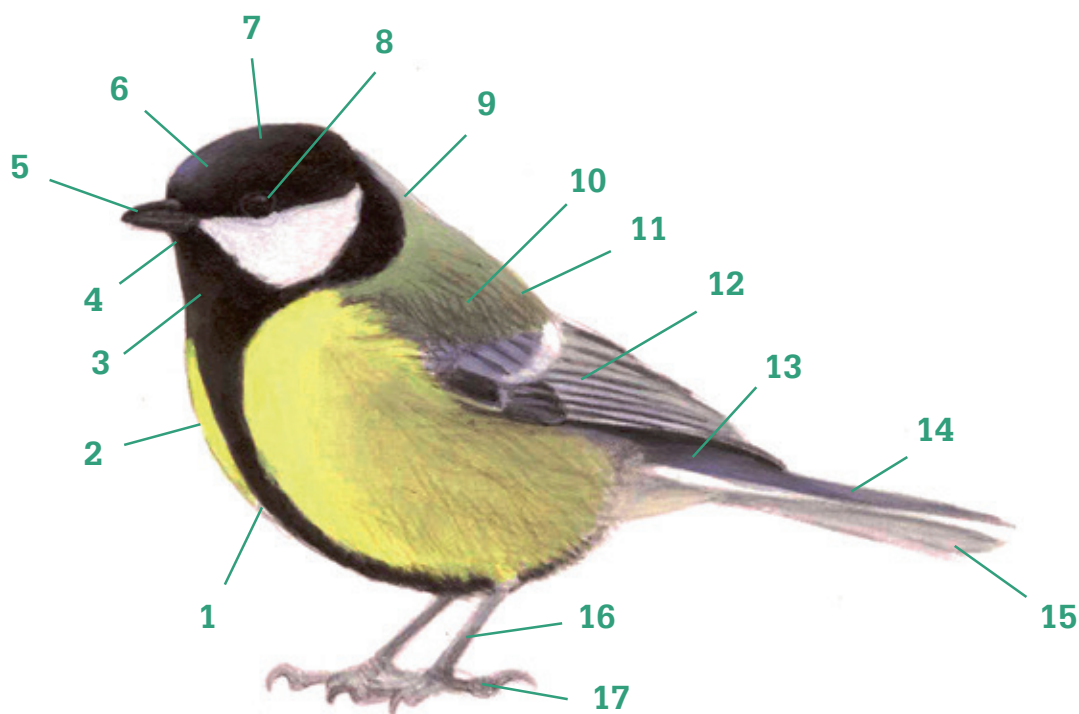
LEERLINGENWERKBLAD

Opdracht 1

Waar bestaat een vogel uit?

Om een vogel te herkennen moet je naar de onderdelen van de vogel kijken. Welke onderdelen hebben mensen en vogels hetzelfde? En welke zijn anders? Bekijk deze koolmees goed.

Zet de juiste woorden bij de onderdelen.

___ kruin

___ oog

___ nek

___ schouder

___ rug

___ vleugel

___ stuit

___ bovenstaart dekveren

___ staart

___ poten

___ tenen

___ buik

___ borst

___ keel

___ kin

___ snavel

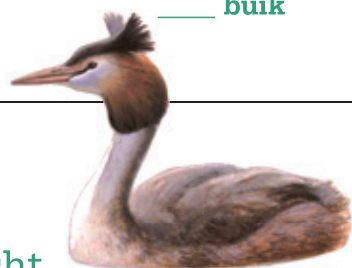
___ voorhoofd

Opdracht 2

De posteropdracht

Jullie zijn verdeeld in groepjes en jullie kiezen allemaal één vogel uit de top-10. Maak een beschrijving van de gekozen vogel. Op het A3-papier maken jullie een poster met daarop:

- Een tekening van jullie vogel waarop jullie de onderdelen benoemen. Bijvoorbeeld de snavel: welke kleur en vorm heeft die? Hoe ziet de staart

Fuut

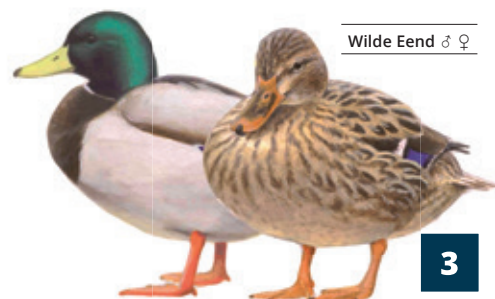
eruit? Is deze recht, of heeft deze een v-vorm? Dit noem je gevorkt;

- Jullie vullen de poster aan met plaatjes en andere leuke informatie over de vogel;
- Onderzoek of bij jouw vogel het mannetje en het vrouwtje er verschillend uitzien.

Opdracht 3

Presenteren

Wanneer opdracht 2 klaar is, presenteert ieder groepje zijn poster aan de klas. Zo leert de hele klas de vogels herkennen.

Wilde Eend ♂ ♀

LEERLINGENWERKBLAD

ZIJ KUNT JE MISSCHIEN GOED VERSTOPPEN..VOGELS KUNNEN DAT OOK!
ZOEK ZOVEEL MOGELIJK VOGELS DIE ZICH VERSCHOLEN HOUDEN.

